

**UJEDINJENI
NARODI**

Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba
odgovornih za teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na teritoriju
bivše Jugoslavije od 1991.

Predmet br.: IT-95-14-R77.2
Datum: 10. ožujak 2006.
Izvornik: ENGLESKI

PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudac O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudac Patrick Robinson
sudac Iain Bonomy

Tajnik: g. Hans Holthuis

Presuda od: 10. ožujka 2006.

TUŽITELJ

protiv

**IVICE MARIJAČIĆA
MARKICE REBIĆA**

PRESUDA

Tužiteljstvo:

g. David Akerson
gđa Rebecca Graham
g. Salvatore Cannata

Odvjetnik Ivica Marijačića:

g. Marin Ivanović

Odvjetnik Markice Rebića:

g. Krešimir Krsnik

SADRŽAJ

I. UVOD I HISTORIJAT POSTUPKA	1
II. DISKUSIJA I ZAKLJUČCI.....	6
A. MJERODAVNO PRAVO U VEZI S NEPOŠTIVANJEM SUDA.....	6
B. ELEMENTI NEPOŠTIVANJA SUDA U OVOM PREDMETU	7
C. PRIMJENJIVOST NALOGA	8
1. Nalog od 6. lipnja 1997.	8
2. Nalog o zatvorenoj sjednici	9
3. Nalog od 1. prosinca 2000.....	11
D. ODGOVORNOST OPTUŽENIH	12
1. Optuženi Marijačić	12
2. Optuženi Rebić	15
III. KAZNA	17
IV. DISPOZITIV	19

I. UVOD I HISTORIJAT POSTUPKA

1. Dana 18. studenog 2004. u hrvatskim novinama *Hrvatski list* objavljen je članak o poručniku Johannesu van Kuijku (u daljnjem tekstu: svjedok), koji je svjedočio na zatvorenoj sjednici pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriju bivše Jugoslavije od 1991. (u daljnjem tekstu: Međunarodni sud), u predmetu *Tužitelj protiv Tihomira Blaškića* (u daljnjem tekstu: predmet *Blaškić*). Članak je napisao Ivica Marijačić, glavni urednik novina, a članak je otisnut odmah do intervjua s Markicom Rebićem, koji je, kako se navodi, bio izvor materijala za taj članak. U tom članku i u naslovima koji su s njim otisnuti, kao i na naslovnoj strani novina, navodi se da se objavljuje "tajno" svjedočenje koje je svjedok dao 1. i 2. kolovoza 1997. Na ta dva datuma Tužiteljstvo Međunarodnog suda (u daljnjem tekstu: Tužiteljstvo) je zabilježilo pismenu izjavu svjedoka. On je nakon toga 16. prosinca 1997. usmeno svjedočio na zatvorenoj sjednici.

2. U svojoj izjavi i u svom usmenom svjedočenju svjedok je opisao događaje iz srpnja 1997., kada se Miroslav Bralo obratio bazi SFOR-a u Bosni i Hercegovini, gdje je svjedok bio stacioniran, i izrazio želju da se preda, te svjedoku predao nekoliko dokumenata.¹ U novinama se opsežno citiraju navodi iz izjave, ali nije doslovce objavljeno usmeno svjedočenje svjedoka. Međutim, u objavljenom intervjuu s Markicom Rebićem, novinar *Hrvatskog lista* izjavljuje: "Gospodine Rebiću, našem uredništvu ste dali dva dokumenta: jedan tužiteljstva MKS-a, zapravo izjavu svjedoka Johannesasa Van Kuijka, a drugi – zapisnik sa saslušanja iste osobe pred raspravnim vijećem MKS-a u slučaju Blaškić." U svom članku, pored intervjua, Ivica Marijačić izjavljuje da je svjedočenje pokazalo da je "glavna tužiteljica" Međunarodnog suda pogrešno optužila Hrvatsku u pogledu suradnje s Međunarodnim sudom. Također se navodi da je u svom intervjuu Markica Rebić izjavio da je njegov motiv za objavljivanje materijala o svjedočenju, između ostalog, i suprotstavljanje "neutemeljenim optužbama" protiv Hrvatske i protiv njega osobno.

3. Dana 1. prosinca 2004. Tužiteljstvo je zatražilo da se izda nalog, temeljem pravila 77(C) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (u daljnjem tekstu: Pravilnik), o provođenju istrage glede potencijalnog nepoštivanja Međunarodnog suda, što obuhvaća eventualna kršenja naloga Raspravnog vijeća koje je zasjedalo u predmetu *Blaškić*.² Dana 10. prosinca 2004. dežurni

¹ Zaštitne mjere date svjedoku ukinute su odlukom Žalbenog vijeća od 16. siječnja 2006., kojom je odobreno objelodanjivanje sadržaja njegovog svjedočenja. Vidi *infra*, par. 10.

² *Tužitelj protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, *Ex Parte* zahtjev podnijet na povjerljivoj osnovi za izdavanje naloga kojim se tužiteljici izdaje uputa da istraži potencijalno nepoštivanje Međunarodnog suda vezano za *Hrvatski list*, 1. prosinac 2004.

sudac je zatim izdao *ex parte* odluku na povjerljivoj osnovi i Tužiteljstvu izdao uputu da u vezi s tim provede istragu u svrhu pripreme i podizanja optužnice za nepoštivanje suda.³

4. Optužnica protiv Ivice Marijačića i Markice Rebića (u daljnjem tekstu zajedničkim imenom: optuženi) je potvrđena 26. travnja 2005. Tom optužnicom oni se terete po jednoj točki za nepoštivanje Međunarodnog suda, što je kažnjivo po inherentnim ovlastima Međunarodnog suda i po pravilu 77(A)(ii) Pravilnika⁴. Predmet protiv optuženih dodijeljen je ovom Pretresnom vijeću 5. svibnja 2005., a optuženi su podnijeli dva preliminarne podneska osporavajući optužnicu i nadležnosti Raspravnog vijeća.⁵ Tužiteljstvo je također podnijelo dva prijedloga za izmjenu i dopunu optužnice.⁶

5. Raspravno vijeće je 6. rujna 2005. donijelo "Odluku po zahtjevima za odbacivanje optužnice i nalog po prijedlozima za izmjenu i dopunu optužnice". U toj odluci i nalogu Raspravno vijeće je odbacilo one aspekte zahtjeva optuženih kojima se dovodi u pitanje nadležnost Međunarodnog suda. Vijeće je također naložilo Tužiteljstvu da dostavi primjerke konkretnog naloga, odnosno konkretnih naloga koje su optuženi, kako se tvrdi, prekršili nepoštivanjem Međunarodnog suda uz objašnjenje koje dijelove tog naloga, odnosno tih naloga su optuženi navodno prekršili. Dana 21. rujna 2005. podniet je "Odgovor okrivljenog Ivice Marijačića na nalog Raspravnog vijeća od 6. rujna 2005. kojim se osporava prijedlog Tužiteljstva za izmjenu i dopunu, i zahtjev temeljem pravila 73(A) da se optužnica odbaci zbog nepostojanja personalne nadležnosti i nepostojanja stvarne nadležnosti". Ovaj odgovor je sadržavao novi prigovor kojim se dovodi u pitanje nadležnost Međunarodnog suda. Također, dana 23. rujna 2005. podniet je povjerljivi "Odgovor optuženog Markice Rebića na prijedlog Tužiteljstva za izmjenu i dopunu i Odgovor Tužiteljstva na odluku po zahtjevima za odbacivanje optužnice i nalog po prijedlozima za izmjenu i dopunu optužnice te Zahtjev temeljem pravila 73(A) da se optužnica odbaci zbog nepostojanja personalne nadležnosti i nepostojanja stvarne nadležnosti".

6. Nakon što su strane u postupku podnijele svoje daljnje odgovore i replike, Raspravno vijeće je 7. listopada 2005. donijelo dvije odluke kojima je odbacilo osporavanje nadležnosti od strane optuženih objašnjavajući da se argumenti koje oni iznose ne tiču stvarnih pitanja nadležnosti, te

---

³ *Tužitelj protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Odluka po zahtjevu tužilaštva da se izda nalog tužiocu da provede istragu u vezi s mogućim nepoštivanjem Suda od strane *Hrvatskog lista*, 10. prosinca 2004.

⁴ *Tužitelj protiv Ivice Marijačića i Markice Rebića*, predmet IT-95-14-R77.2, Optužnica 2004.

⁵ *Marijačić i Rebić*, Zahtjev okrivljenog Ivice Marijačića da se optužnica odbaci temeljem pravila 72 Pravilnika o postupku i dokazima, 14. lipanj 2005.; *Marijačić i Rebić*, Preliminarni zahtjev optuženog Markice Rebića da se odbaci optužnica, 23. lipanj 2005.

⁶ *Marijačić i Rebić*, Prijedlog za izmjenu i dopunu optužnice, 23. lipanj 2005.; *Marijačić i Rebić*, Drugi prijedlog za izmjenu i dopunu optužnice, 29. kolovoz 2005.

odobrilo zahtjev Tužiteljstva za djelomičnu izmjenu i dopunu optužnice.⁷ Po nalogu Vijeća, Tužiteljstvo je 14. listopada 2005. podnijelo svoju izmijenjenu optužnicu, po kojoj se onda dvojici optuženih i sudilo (u daljnjem tekstu: Optužnica).

7. Optužnica sadrži sljedeće navode:

(a) Ivica Marijačić

Optuženi Marijačić je bio novinar i glavni urednik hrvatskih novina *Hrvatski list*. Dana 18. studenog 2004. napisao je i objavio u tim novinama članak u kojem je otkriven identitet zaštićenog svjedoka koji je svjedočio u predmetu *Blaškić* u prosincu 1997. Članak je sadržavao i dijelove izjave koju je zaštićeni svjedok dao Tužiteljstvu prije svog svjedočenja, a navedeno je i da je pred Međunarodnim sudom svjedočio na sjednici zatvorenoj za javnost.

(b) Markica Rebić

Optuženi Rebić je bivši načelnik Službe za informiranje i sigurnost (u daljnjem tekstu: SIS), obavještajne službe hrvatske vlade. Marijačićev članak u izdanju *Hrvatskog lista* od 18. studenog 2004. objavljen je uz intervju s Rebićem, u kojem se otkriva da je Rebić Marijačiću otkrio ime zaštićenog svjedoka, zajedno s primjercima ranije izjave koju je svjedok dao Tužiteljstvu, te transkripta svjedočenja koje je iznio na zatvorenoj sjednici u predmetu *Blaškić*. U objavljenom intervjuu Rebić navodi da je svjestan činjenice da su dokumenti koje je dao Marijačiću zaštićeni, kao i mogućih posljedica njihovog iznošenja u javnost.

8. Na temelju tih činjeničnih navoda, u Optužnici se navodi da su Marijačić i Rebić svjesno i hotimično ometali provođenje pravde. Glede optuženog Marijačića, u Optužnici se navodi da je *objavio* identitet zaštićenog svjedoka uz njegovu izjavu i činjenicu da je svjedočio na sjednici zatvorenoj za javnost. Glede optuženog Rebića, u Optužnici se navodi da je *objelodanio* identitet zaštićenog svjedoka, zajedno s njegovom izjavom i *transkriptom* njegovog svjedočenja, te činjenicu da je svjedočio na sjednici zatvorenoj za javnost. U Optužnici se optuženi terete da su ta djela počinili svjesno prekršivši naloge Raspravnog vijeća u predmetu *Blaškić* i navodi se da su na snazi bila sljedeća tri sudska naloga:

---

⁷ *Marijačić i Rebić*, Odluka po zahtjevima za odbacivanje optužnice zbog nenadležnosti i nalog kojim se zakazuje statusna konferencija, 7. listopad 2005. (Raspravno vijeće je bilo mišljenja da su argumenti kojima optuženi osporavaju nadležnost prije pitanja koja se tiču elemenata nepoštivanja Suda, za koje je primjerenije da se razmotre na suđenju); *Marijačić i Rebić*, Odluka po prijedlozima Tužiteljstva za izmjenu i dopunu optužnice, 7. listopad 2005. Zahtjevi strana u postupku da se odobri ulaganje žalbe na te odluke su kasnije odbijeni.

- (1) Odluka od 6. lipnja 1997. o zaštiti svjedoka, u kojoj se, između ostalog, nalaže da: "optuženi, njegovi branitelji i njihovo osoblje ne otkrivaju javnosti i medijima imena svjedoka koji borave na teritoriju bivše Jugoslavije", a optužbi i obrani se nalaže da vode evidenciju o osobama kojima su dostavljeni primjerci izjava svjedoka, te da im izdaju uputu da te izjave ne umnažaju jer to podliježe kazni zbog nepoštivanja suda (u daljnjem tekstu: Nalog od 6. lipnja 1997.);⁸
- (2) Usmeni nalog od 16. prosinca 1997., kojim se nalaže da svjedok svoje svjedočenje iznese na raspravi zatvorenoj za javnosti (u daljnjem tekstu: Nalog o zatvorenoj sjednici);
- (3) Nalog od 1. prosinca 2000., kojim se nalaže da se smjesta obustavi objavljivanje izjava ili iskaza svih zaštićenih svjedoka (u daljnjem tekstu: Nalog od 1. prosinca 2000.)⁹

9. Dana 31. prosinca 2005. Tužiteljstvo je podnijelo svoj predraspravni podnesak, te spisak predloženih svjedoka i dokaznih predmeta koji će se upotrijebiti na suđenju (u daljnjem tekstu: Podnesak Tužiteljstva).¹⁰ Dana 28. studenog 2005. optuženi Rebić je na povjerljivoj osnovi podnio svoj predraspravni podnesak, a optuženi Marijačić je isto uradio 1. prosinca 2005.¹¹ Dana 12. prosinca 2005. Raspravno vijeće je obojici optuženih naredilo da, između ostalog, spiskove predloženih svjedoka i dokaznih predmeta dostave do 9. siječnja 2006. i zakazalo predraspravnu konferenciju za 17. siječnja 2006., nakon čega će odmah početi i suđenje.

10. Dana 16. siječnja Žalbeno vijeće je izdalo odluku u predmetu *Blaškić* (u daljnjem tekstu: Odluka od 16. siječnja 2006.), koja je relevantna za ovaj postupak.¹² Kao vijeće koje trenutno postupa u tom predmetu, Vijeće je donijelo odluku po zahtjevu optužbe da se promijene zaštitne mjere koje su svjedoku odobrene tokom suđenja u predmetu *Blaškić*. U svojoj odluci Žalbeno vijeće je zaključilo da optužba nije dokazala da Nalog od 6. lipnja 1997. sadrži zaštitne mjere koje se mogu primijeniti na predmetnog svjedoka, jer svjedok nije prebivao na teritoriju bivše Jugoslavije.

⁸ *Tužitelj protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-PT, Odluka Raspravnog vijeća i po zahtjevu tužitelja od 12. i 14. svibnja u pogledu zaštite svjedoka, 6. lipanj 1997.

⁹ *Tužitelj protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-T, Nalog za trenutni prestanak kršenja zaštitnih mjera za svjedoke, 1. prosinac 2000.

¹⁰ Podnesak Tužiteljstva je podnjet na povjerljivoj osnovi, a javna verzija je podnjeta 2. studenog 2005. Dana 9. studenog 2005. optužba je na povjerljivoj osnovi podnijela *Corrigendum* svog predraspravnog podneska, zajedno s revidiranom verzijom, koja je također podnjeta na povjerljivoj osnovi.

¹¹ *Marijačić i Rebić*, Predraspravni podnesak optuženog Markice Rebića podnjet temeljem pravila 65 ter (F), 28. studeni 2005.; *Marijačić i Rebić*, Predraspravni podnesak okrivljenog Ivica Marijačića podnjet temeljem pravila 65(F) ter, 1. prosinac 2005.

¹² *Tužitelj protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-R, Odluka po zahtjevu tužilaštva za izmjenu zaštitnih mjera u predmetu *Tužitelj protiv Marijačića i Rebića*, 16. siječanj 2006.

Žalbeno vijeće je također napomenulo da je Raspravno vijeće u predmetu *Blaškić* 16. prosinca 1997. izdalo nalog da se njegovo svjedočenje sasluša na zatvorenoj sjednici, ne zbog zabrinutosti za njegovu sigurnost, već zbog toga što će "svjedočiti o informacijama koje su krajnje osjetljive" i što bi njegovo ispitivanje moglo zadirati u osjetljiva operativna pitanja. Međutim, Žalbeno vijeće je potvrdilo da su Nalogom o zatvorenoj sjednici uistinu odobrene zaštitne mjere primjenjive na svjedoka. Glede Naloga od 1. prosinca 2000., Žalbeno vijeće je smatralo da on ne sadrži nikakve dodatne zaštitne mjere koje bi se, sukladno zahtjevu optužbe, mogle promijeniti. Vijeće je naložilo da se ukinu sve zaštitne mjere koje su svjedoku odobrene na raspravi od 16. prosinca 1997. i time dopustilo da se činjenica da je on svjedočio, njegove izjave date Tužiteljstvu i transkript njegovog svjedočenja mogu javno citirati.¹³

11. Predraspravna konferencija je, kako je predviđeno, održana 17. siječnja 2006., i nakon nje je odmah započelo i suđenje. Na raspravama koje su održane do 19. siječnja 2006. Raspravno vijeće je saslušalo pravne argumente strana u postupku, dokaze dvaju svjedoka optužbe te pregledalo razne predočene dokumente. Prije predraspravne konferencije optužba je zatražilo da se na suđenju određeni dokumenti formalno prime na znanje i prihvate kao dokazni predmeti.¹⁴ U Odluci od 13. siječnja 2006. Raspravno vijeće je prihvatilo jedanaest dokumenata, a ostale je odbacilo, bez prejudiciranja.¹⁵ Tokom suđenja tim prihvaćenim dokazima dodijeljeni su brojevi, a dodatnih jedanaest dokumenata prihvaćeno kao dokazi optužbe. Prihvaćena su i dva dokazna predmeta obrane, a još dva dokumenta su prihvaćena kao dokazni predmeti Vijeća. Nakon što su saslušani svjedoci optužbe, obrana obojice optuženih usmeno je zatražila da se donese oslobađajuća presuda, sukladno pravilu 98 *bis* Pravilnika. Nakon što su saslušani argumenti obrane i optužbe, Vijeće je usmeno odbilo taj zahtjev.¹⁶

12. I optužba i obrana dvojice optuženih su iznijeli razne argumente, kako u svojim brojnim pismenim podnescima prije suđenja, tako i u svojim usmenim argumentima iznijetim na suđenju. Vijeće je pažljivo razmotrilo sve te argumente pri donošenju zaključaka iznijetih u daljnjem tekstu.

---

¹³ *Ibid.*, str. 5.

¹⁴ *Marijačić i Rebić*, Zahtjev Tužiteljstva za formalno primanje činjenica na znanje i uvrščavanje dokaza u spis, 21. prosinac 2005.

¹⁵ *Marijačić i Rebić*, Odluka po zahtjevu Tužiteljstva za formalno primanje činjenica na znanje i uvrščavanje dokaza u spis, 13. siječanj 2006.

¹⁶ *Marijačić i Rebić*, Transkript, T. 238 (18. siječanj 2006.).

II. DISKUSIJA I ZAKLJUČCI

A. Mjerodavno pravo u vezi s nepoštivanjem suda

13. Ovlasti Međunarodnog suda u pogledu nepoštivanja Suda nisu izričito formulirane u Statutu. Međutim, čvrsto je utvrđeno da Međunarodni sud ima inherentnu ovlast, koja proizlazi iz njegove pravosudne funkcije, da zajamči neometano provođenje svoje jurisdikcije, koju mu izričito daje Statut, i da očuva svoje temeljne pravosudne funkcije.¹⁷ Kao međunarodni krivični sud, ovaj Sud raspolaže inherentnim ovlastima da se bavi ponašanjem koje ometa njegovo provođenje pravde.¹⁸ Takva opstrukcija može obuhvaćati ponašanje koje ometa, ugrožava ili zloupotrebljava provođenje pravde Suda.¹⁹ One koji na takav način svjesno i hotimično ometaju provođenje pravde Međunarodnog suda mogu stoga biti proglašeni krivima za nepoštivanje ovog Međunarodnog suda.²⁰

14. U pravilu 77(A) Pravilnika se navode oblici nepoštivanja Suda koji ulaze u okvir inherentnih ovlasti Međunarodnog suda. U toj odredbi se navodi sljedeće:

Vršeći svoja inherentna ovlaštenja, Međunarodni sud može proglasiti krivim za nepoštovanje suda one koji svjesno i hotimično ometaju provođenje pravde, uključujući svaku osobu:

- (i) koja svjedoči pred vijećem, a uporno odbija da odgovori ili ne odgovara na pitanje,
- (ii) koja objelodani informacije koje se odnose na taj postupak, svjesno time kršeći nalog vijeća,
- (iii) koja se bez opravdanog razloga ogлуši na nalog da stupi pred vijeće ili vijeću dostavi dokumente,
- (iv) koja prijeti svjedoku, zastrašuje ga, na bilo koji način mu nanese štetu ili mu ponudi mito ili na drugi način utiče na svjedoka koji svjedoči ili je svjedočio ili će svjedočiti u postupku pred vijećem ili na potencijalnog svjedoka; ili
- (v) koja prijeti bilo kojoj osobi, zastrašuje je, ponudi joj mito ili na drugi način nastoji primijeniti prinudu na nju, s namjerom da tu osobu spriječi u ispunjavanju njene obaveze proistekle iz naloga sudije ili vijeća.

¹⁷ *Tužitelj protiv Tadića*, predmet br. IT-94-1-A-R77, Presuda po navodima o nepoštovanju Suda prethodnog pravnog zastupnika Milana Vujina, 31. siječanj 2000. (u daljnjem tekstu: Presuda u predmetu *Vujin*), par. 13; *Tužitelj protiv Aleksovskog*, predmet br. IT-95-14/1-AR77, Presuda po žalbi Ante Nobila na odluku o nepoštovanju Suda, 30. svibanj 2001. (u daljnjem tekstu: Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Nobilo*), par. 36. Vidi također *Nuclear Tests Case* (Australija protiv Francuske), Izvještaji Međunarodnog suda pravde iz 1974., str. 259–260, par. 23, te *Tužitelj protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-AR108bis, Odluka po zahtjevu Republike Hrvatske za preispitivanje odluke Raspravnog vijeća II od 18. srpnja 1997., 29. listopada 1997., par. 25, fusnota 27.

¹⁸ Presuda u predmetu *Vujin*, par. 13.

¹⁹ *Ibid.*, par. 18.

²⁰ *Ibid.*, par. 26(a).

15. Žalbeno vijeće je utvrdilo da se *sadržaj* inherentnih ovlasti Međunarodnog suda može iščitati iz uobičajenih izvora međunarodnog prava, a ne iz samog teksta pravila 77.²¹ Međutim, Žalbeno vijeće je također bilo mišljenja da svaki oblik nepoštivanja Suda, određen trenutno važećim pravilom 77(A), "ulazi u okvir, ali ne ograničava, te inherentne ovlasti, budući da se svako od spomenutih potpravila jasno odnosi na svjesno i namjerno ometanje provođenja pravde Međunarodnog suda".²²

B. Elementi nepoštivanja Suda u ovom predmetu

16. U ovom predmetu optuženi se terete za nepoštivanje Suda na temelju osnovnog oblika počinjenja nepoštivanja Međunarodnog suda sadržanog u pravilu 77(A)(ii) – objelodanjivanje informacija koje se odnose na postupak, svjesno time kršeći nalog vijeća. Stoga, prije nego što se protiv bilo kojeg od optuženih izreknu osuđujuće presude, optužba mora dokazati da su van svake razumne sumnje ostvareni svi elementi tog oblika počinjenja nepoštivanja Suda.

17. *Actus reus* ovog konkretnog oblika počinjenja nepoštivanja Suda je fizički čin objelodanjivanja informacija vezanih za postupak koji se vodi pred Međunarodnim sudom kad se tim objelodanjivanjem krši neki nalog sudskog vijeća. Riječ objelodanjivanje se ovdje treba shvatiti u svom doslovnom značenju, kao otkrivanje nečega što je ranije bilo povjerljivo. Dakle, prosljeđivanje povjerljivih informacija trećoj strani predstavljalo bi objelodanjivanje, kao i objavljivanje takvih informacija u novinama. K tome, da bi se ostvario *actus reus* nepoštivanja Suda, kako je to formulirano pravilom 77(A)(ii), činom objelodanjivanja određene informacije mora se objektivno prekršiti neki usmeni ili pismeni nalog raspravnog ili Žalbenog vijeća. Stoga je, u ovom predmetu potrebno da optužba dokaže da je postojalo jedan ili više naloga koji će biti prekršeni objelodanjivanjem informacija o svjedoku i njegovom svjedočenju, kako se navodi u Optužnici.

18. Element *mens rea* nepoštivanja, kad se stavlja na teret sukladno pravilu 77(A)(ii), jest svijest navodnog prekršitelja o činjenici da se njegovim objelodanjivanjem određene informacije krši neki nalog vijeća. Dokaz o postojanju stvarnog znanja o nalogu nedvojbeno bi bio dovoljan za ostvarenje ovog elementa, a zaključak o stvarnom znanju se može izvesti iz niza okolnosti. Pored toga,

---

²¹ *Ibid.*, par. 24.

²² *Ibid.*, par. 26(b). Kada je u siječnju 2000. donijeta presuda u predmetu *Vujin*, oblici počinjenja nepoštivanja temeljili su se na pravilu 77(A)-(C), a pravilo 77(D) odnosilo se na optužnicu i pokušaje nepoštivanja, što se sada nalazi u pravilu 77(B).

dovoljno je hotimično zanemarivanje postojanja naloga. Međutim, da bi se utvrdilo hotimično zanemarivanje, mora se prvo pokazati da je navodni prekršitelj slutio ili shvatio da nalog postoji.²³

19. Formulacija pravila 77(A) pokazuje da je svjesno i hotimično ometanje provođenja pravde posljedica objelodanjivanja informacija vezanih za postupak pred Međunarodnim sudom svjesnim kršenjem naloga vijeća.²⁴ Stoga nije potrebno da optužba dodatno dokaže da je do takvog ometanja uistinu došlo. Dakle, dokaz o elementima *actus reus* i *mens rea* ovog oblika počinjenja nepoštivanja dovoljan je da se neka osoba osudi za nepoštivanje.

20. Donijevši te zaključke u vezi s elementima nepoštivanja, Raspravno vijeće će se pozabaviti pitanjem jesu li postojali primjenjivi nalozi koje su optuženi možda prekršili i koje su eventualne informacije tim nalogima bile zaštićene.

C. Primjenjivost naloga

1. Nalog od 6. lipnja 1997.

21. Svoj navod da su dvojica optuženih počinilo nepoštivanje optužba je na početku potkrijepila tvrdnjom da su na snazi bila tri gorenavedena naloga. Optužba nije iznijela nikakve argumente u vezi s optuženim Marijačićem glede Naloga od 6. lipnja 1997., već je pokušala dokazati da je optuženi Rebić bio "predstavnik" tima obrane u predmetu *Blaškić* i da su ga stoga uvjeti tog naloga obvezivali. Međutim, u svjetlu Odluke Žalbenog vijeća od 16. siječnja 2006. optužba je na suđenju prihvatila da svjedok nije boravio na teritoriju bivše Jugoslavije i nakon toga je odustala od svog pozivanja na Nalog od 6. lipnja 1997.²⁵ U svojoj daljnjoj argumentaciji se usredotočila na druga dva naloga.²⁶

²³ *Vidi također* Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Nobilo*, par. 51 ("Ne može postojati hotimično zanemarivanje činjenica u vezi s postojanjem nekog naloga ako se prvo ne pokaže da postoji slutnja ili shvaćanje da takav nalog doista postoji.")

²⁴ *Vidi također* *Tužitelj protiv Miloševića, Postupak u vezi s nepoštivanjem Suda protiv Koste Bulatovića*, predmet br. IT-02-54-R77.4, Odluka u vezi s nepoštovanjem suda, 13. svibanj 2005., par. 17 (ovo Raspravno vijeće je smatralo da "[s]vako prkošenje nekom nalogu Suda jeste ometanje sprovođenja pravde"). U svojoj odluci po žalbi na tu odluku Žalbeno vijeće je bilo mišljenja da Raspravno vijeće nije počinilo nikakvu grešku u ovom konkretnom aspektu svoje odluke. *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-A-R77.4, Odluka po interlokutornoj žalbi u postupku protiv Koste Bulatovića zbog nepoštovanja Međunarodnog suda, 29. kolovoz 2005. (u daljnjem tekstu: Odluka Žalbenog vijeća po žalbi *Bulatovića*"), par. 40. *Usporedi* *Tužitelj protiv Brđanina, glede navoda o nepoštivanju Suda protiv Milke Maglov*, predmet br. IT-99-36-R77, Odluka po prijedlogu za donošenje oslobađajuće presude na osnovu pravila 98 bis, 19. ožujak 2004., par. 41 (Raspravno vijeće je zaključilo da, "iako nije potrebna specifična namjera da bi se optuženi smatrao odgovornim za nepoštivanje suda, optužba ipak mora dokazati da je imao konkretnu namjeru da ometa propisani postupak sprovođenja pravde pred Međunarodnim sudom.")

²⁵ *Marijačić i Rebić*, Transkript, T. 273 (19. siječanj 2006.).

²⁶ Ti nalozi su, kako se navodi, nezavisni, tako da kršenje svakog od njih predstavlja nepoštivanje Suda. *Vidi* *Marijačić i Rebić*, Transkript, T. 269 (19. siječanj 2006.).

2. Nalog o zatvorenoj sjednici

22. Optužba i obrana obojice optuženih razilaze se u pogledu svrhe izdavanja Naloga o zatvorenoj sjednici, točnije, u pogledu toga je li se tim nalogom o neobjelodanjivanju štitio identitet svjedoka ili pak sadržaj njegovog svjedočenja. Optužba nije tvrdila da je Raspravno vijeće u predmetu *Blaškić* svjedoku odobrilo bilo kakve druge posebne zaštitne mjere kako bi zajamčilo tajnost njegovog identiteta, kao npr. dodjelu pseudonima, iako je na suđenju predočila popis svjedoka sa suđenja u predmetu *Blaškić* kako bi pokazala da je svjedoku bio dodijeljen pseudonim EE. Optužba, međutim, nije bila u stanju dokazati da je pseudonim dodijeljen zato što je to naložilo vijeće, a ne zbog internih administrativnih razloga. Optužba je, međutim, tvrdila da okolnosti u kojima je izdat Nalog o zatvorenoj sjednici i činjenica da identitet svjedoka nije nikada otkriven u javnosti pokazuju da se Nalogom o zatvorenoj sjednici namjeravao zaštititi njegov identitet.²⁷ Obrana je pak tvrdila da je Nalogom o zatvorenoj sednici zaštićeno bilo samo njegovo usmeno svjedočenje, koje nije objavljeno u *Hrvatskom listu*, a ne i njegov identitet.

23. U članku 20 Statuta Međunarodnog suda se navodi da je opće načelo da su rasprave koje se vode pred Međunarodnim sudom javne "osim kada pretresno vijeće ne odluči zatvoriti pretres za javnost u skladu s pravilima o postupku i dokazima". U pravilu 79 Pravilnika se navode razlozi koji mogu opravdati izdavanje naloga o održavanju zatvorene sjednice, a to su: (i) javni red ili moral; (ii) sigurnost, zaštita ili neobjelodanjivanje identiteta žrtve ili svjedoka; i (iii) zaštita interesa pravde.

24. Praktična svrha naloga o zatvorenoj sjednici jest da se prekine audio i video emitiranje te da se spuste rolete u sudnici kako bi se spriječilo da predstavnici tiska i javnosti koji sjede u prostoru za publiku vide ili čuju neki dio postupka. Transkript sa zatvorene sjednice je obilježen kao takav i ne stavlja se na raspolaganje javnosti na način na koji se dijele transkripti sa otvorenih sjednica. Međunarodni sud je također razvio praksu korištenja takozvanih djelomično zatvorenih sjednica, koje su po svojoj prirodi slične zatvorenim sjednicama, ali se, općenito, koriste na vrlo kratka razdoblja tokom postupka. Kada neko vijeće izda nalog o djelomično zatvorenoj sjednici, prekine se audio i video emitiranje, ali se ne spuštaju rolete u sudnici, tako da oni koji sjede u prostoru za publiku mogu gledati postupak, ali ga ne mogu čuti. Oni dijelovi postupka koji se vode na djelomično zatvorenoj sjednici redigiraju se iz javne verzije transkripta. Francuski termin koji se koristi za opis zatvorene sjednice je *audience à huis clos*, a za djelomično zatvorenu sjednicu je *audience à huis clos partiel*, što pokazuje da je riječ o djelimično zatvorenoj sjednici. U skladu s

---

²⁷ *Marijačić i Rebić*, Transkript, T.256-257 (19. siječanj 2006.).

goreopisanom praksom, razlika je u tome što na djelomično zatvorenoj sjednici posjetioci u prostoru za publiku mogu vidjeti događanja i osobe.

25. Kada svjedok u cijelosti svjedoči na zatvorenoj sjednici i njegovo ime se spominje jedino na toj zatvorenoj sjednici, ono je sastavni dio transkripta sa zatvorene sjednice, što je povjerljiv dokument. Postoje okolnosti u kojima vijeće može da otkrije ime svjedoka koji svjedoči na zatvorenoj sjednici, na primjer, vijeće može izdati javni nalog kojim odobrava zahtjev da imenovani svjedok svjedoči na zatvorenoj sjednici.²⁸ U takvim okolnostima je jasno da identitet svjedoka ne mora ostati povjerljiv. Međutim, kada se ime svjedoka može pronaći jedino u povjerljivim dokumentima Međunarodnog suda, kao u transkriptima sa zatvorenih sjednica, i kada se svjedok pojavljuje u sudnici samo kad su rolete spuštene i audio i video emitiranje prekinuti, mora se zaključiti da je njegov identitet zaštićen Nalogom o zatvorenoj sjednici.

26. Ova posljednja situacija točno je situacija u kojoj je bio svjedok iz ovog predmeta, koji je uveden u sudnicu 16. prosinca 1997., tek nakon što je izdan nalog o zatvorenoj sjednici, nakon što su spuštene rolete, a audio i video prijenos prekinut. njegovo ime nije ni jednom spomenuto na javnoj sjednici i cijelo njegovo svjedočenje dato je na zatvorenoj sjednici. Transkript njegovog svjedočenja od 16. prosinca 1997. u kojem se otkriva njegovo ime jasno je obilježen riječima "zatvorena sjednica". Stoga bi objavljivanje njegovog identiteta i sadržaja njegovog svjedočenja u javnosti predstavljalo kršenje Naloga o zatvorenoj sjednici.

27. Osim toga, kada je sadržaj pismene izjave svjedoka uglavnom isti kao i sadržaj usmenog svjedočenja sa zatvorene sjednice, mora se smatrati da je i taj sadržaj zaštićen odredbama Naloga o zatvorenoj sjednici, ili bi odobrena zaštita bila neučinkovita. Ovaj zaključak potkrepljuje Odluka Žalbenog vijeća od 16. siječnja 2006. Žalbeno vijeće je utvrdilo da Nalog od 1. prosinca 2000. ne sadrži niti jednu dodatnu zaštitnu mjeru pored onih iz Naloga o zatvorenoj sjednici koja bi se mogla promijeniti na zahtjev optužbe. Žalbeno vijeće je zatim izdalo nalog da se ukinu sve zaštitne mjere u vezi sa svjedokom, tj. da se javno može pozivati na činjenicu da je on svjedočio, na izjave koje je ranije dao Tužiteljstvu i na transkripte njegovog svjedočenja na zatvorenoj sjednici. U svjetlu toga, i zaključka da Nalog od 6. lipnja 1997. nije primjenjiv na svjedoka, slijedi da su Nalogom o zatvorenoj sjednici bili zaštićeni ne samo identitet svjedoka i sadržaj njegovog svjedočenja, već i njegova izjava.

---

²⁸ Dokazni predmeti D1 i D2 su javne odluke koje je Raspravno vijeće izdalo u predmetu *Blaškić*, kojima se odobravaju zahtjevi dvaju svjedoka da svjedoče na zatvorenoj sjednici i navode se imena tih svjedoka, generala Philippea Morillona i g. Jean-Pierrea Thebaulta.

28. Nakon što je izdan Nalog o zatvorenoj sjednici, optuženi su imali obvezu da ga se pridržavaju. Nedopustivo je da treća strana djeluje suprotno nalogu vijeća koji je očigledno važeći.²⁹ Optuženi Marijačić je, međutim, tvrdio da Međunarodni sud nema ovlasti da izdaje naloge koji su obvezujući za novinare i javnost općenito.³⁰ Međunarodni sud je međunarodna sudska ustanova koju je osnovalo Vijeće sigurnosti u skladu s glavom VII Povelje Ujedinjenih naroda. Vijeće sigurnosti je usvojilo njegov Statut i članak 20 nameće vijećima obavezu da osiguraju da suđenja pred Međunarodnim sudom budu pravična i ekspeditivna te da se vode u skladu s Pravilnikom, uz potpuno poštivanje prava optuženih i uz dužnu brigu o zaštiti žrtava i svjedoka. Pravilo 54 predviđa da u vršenju te dužnosti vijeća mogu izdavati sve potrebne naloge, a pravilo 79 dozvoljava vijećima da novinarima i javnosti uskrate pristup sudskim postupcima bez ograničenja u vezi s tim na koga se ti nalozi odnose. Dakle, kada vijeće izda nalog da se neko svjedočenje sasluša na zatvorenoj sjednici, čime sve što se odvija postaje povjerljivo, takav nalog se odnosi na sve osobe koje dođu u posjed zaštićenih informacija.

3. Nalog od 1. prosinca 2000.

29. Treći nalog naveden u Optužnici izdan je 1. prosinca 2000. Nakon što su opisani slučajevi navodnog kršenja zaštitnih mjera odobrenih drugom svjedoku do kojih je došlo kad su novine *Slobodna Dalmacija* i *Globus* objavile njegove izjave ili transkripte njegovog svjedočenja, Raspravno vijeće u predmetu *Blaškić* je izdalo sljedeći nalog:

NALAZE da objavljivanje izjava i iskaza rečenog svjedoka, i općenito, bilo kojeg zaštićenog svjedoka, mora smjesta prestati i IZJAVLJUJE da će svako objavljivanje takvih izjava ili iskaza izložiti autora ili autore i druge odgovorne osobe mogućnosti da budu proglašeni odgovornima za nepoštovanje Međunarodnog suda,

TRAŽI od nadležnih vlasti u Republici Hrvatskoj da odmah poduzmu sve potrebne mjere da se prestane s objavljivanjem Izjava te da Vijeću dostave sve informacije u vezi s izvorima i autorima neodobrenih objelodanjivanja Izjava,

TRAŽI da tajnik Međunarodnog suda, što je prije moguće, telefaksom pošalje kopiju ove odluke nadležnim vlastima u Republici Hrvatskoj i listovima *Globus* i *Slobodna Dalmacija*,

POZIVA vlasti Republike Hrvatske i tužiteljicu da Vijeću dostave sve informacije vezane za identitet onih koji bi mogli biti odgovorni za nezakonito objelodanjivanje Izjava i kršenje relevantnih naloga i odluka Vijeća u vezi sa zaštitom svjedoka.

²⁹ Vidi Odluku Žalbenog vijeća po žalbi *Bulatovića*, par. 11 ("Žalbeno veće smatra da je za postupak protiv žalioaca zbog nepoštovanja suda irelevantno da li je Pretresno veće pogrešilo u primeni prava kada je naložilo da se postupak protiv optuženog nastavi u njegovom odsustvu. Kao svedok pred Međunarodnim sudom, žalilac je obavezan da se pridržava naloga Pretresnog veća, bez obzira na njegovo lično mišljenje o pravovaljanosti tih naloga.").

³⁰ Glede ovog šireg pitanja, Marijačićeva obrana nije bila detaljna u argumentaciji koju je iznijela u svom predraspravnom podnesku ili tokom suđenja, već je to pitanje potakla u nekoliko navrata u svojim preliminarnim podnescima. Vidi, npr. *Marijačić i Rebić*, Odgovor okrivljenog Ivice Marijačića na nalog Raspravnog vijeća od 6. rujna 2005. kojim se osporava prijedlog Tužiteljstva za izmjenu i dopunu i zahtjev temeljem pravila 73(A) da se optužnica odbaci zbog nepostojanja personalne nadležnosti i nepostojanja stvarne nadležnosti, 21. rujna 2005., par 16.

30. Ovaj nalog ne sadrži dodatne zaštitne mjere niti za jednog svjedoka u predmetu *Blaškić*, već se njime potvrđuju postojeće zaštitne mjere – izdaje se nalog da se smjesta prestane s kršenjima tih zaštitnih mjera i podsjeća se da će sva buduća kršenja biti kažnjena. *Hrvatski list* nije ni postojao u vrijeme izdavanja tog naloga, pa se ne može reći da je ulazio u kategoriju onih koji su tada već možda prekršili postojeće zaštitne mjere. Čak da je *Hrvatski list* nakon toga nekim svojim činom i prekršio zaštitne mjere, takvo ponašanje bi prije predstavljalo kršenje tih zaštitnih mjera negoli kršenje Naloga od 1. prosinca 2000. Nadalje, jedan od dokaznih predmeta predloženih Raspravnom vijeću sadržavao je obavijest koju je tajnik Suda uputio Republici Hrvatskoj po pitanju Naloga od 1. prosinca 2000.³¹ U toj obavijesti se navodi da se Nalog odnosi na novine *Slobodna Dalmacija* i *Globus*. U tom kontekstu se ne može reći da se Nalog odnosio na neke druge novine osim na ove dvije spomenute.

D. Odgovornost optuženih

31. Zaključivši da su Nalogom o zatvorenoj sjednici bili zaštićeni identitet svjedoka, sadržaj njegovog svjedočenja i njegova ranija izjava, u mjeri u kojoj su sadržavale iste informacije kao i njegovo svjedočenje sa zatvorene sjednice, Raspravno vijeće mora ispitati može li se ijedan od dvojice optuženih smatrati krivično odgovornim za svjesno kršenje ovog naloga. Da bi se optuženi osudio za nepoštivanje, kažnjivo po pravilu 77(A)(ii) Pravilnika, optužba mora dokazati van razumne sumnje da su ispunjeni elementi *actus reus* i *mens rea* nepoštivanja, kao što je gore izloženo u pododjeljku B.

1. Optuženi Marijačić

32. Sukladno nalogu Raspravnog vijeća, Marijačić je prije suđenja dostavio svoj popis svjedoka i dokaza i izjavio da se slaže s tvrdnjom optužbe da je on autor članka koji je objavljen u izdanju *Hrvatskog lista* od 18. studenog 2004. pod naslovom "Svjetski ekskluziv – Prvi u svijetu objavljujemo tajni dokument iz kojeg se vidi zavjera Carle del Ponte protiv Hrvatske", te da je zajedno s člankom otisnuta i izjava svjedoka.

33. Vijeće konstatira da se u izdanju *Hrvatskog lista* od 18. studenog 2004.³² navodi da je optuženi Marijačić u to vrijeme bio glavni urednik tih novina. U Marijačićevom članku na stranici 6 novina u više navrata se spominje ime svjedoka i navodi da je on "tajno" svjedočio pred Međunarodnim sudom. Na naslovnoj stranici i na stranicama 6 i 7 novina objavljeni su i dijelovi

---

³¹ Dokazni predmet Tužiteljstva 12, tabulator 5.

izjave koju je svjedok dao Tužiteljstvu. U njima se otkriva njegovo ime. Usporedba tih dijelova s izjavom koju je svjedok dao Tužiteljstvu tokom razgovora održanih 1. i 2. kolovoza 1997. pokazuje da je znatan dio izjave objavljen u izdanju *Hrvatskog lista* od 18. studenog 2004.

34. Nadalje, usporedba izraza u dijelovima izjave objavljenim u *Hrvatskom listu* i transkripta svjedočenja svjedoka sa zatvorene sjednice od 16. prosinca 1997. pokazuje da je velik dio sadržaja izjave ponovljen na svjedočenju. U daljnjem tekstu se jednostavno navode tri značajna primjera povezanosti izjave i svjedočenja:

Svjedočenje sa zatvorene sjednice:

Oko 12:30 nakon ponoći prišao mi je neki čovjek. Predstavio se kao Miroslav Bralo. Probudili smo prevoditeljicu, koja je na stražarsko mjesto stigla za pet minuta. Razgovarala je s njim i g. Bralo je tom prilikom objasnio da zna da nije na popisu ratnih zločinaca optuženih od strane Međunarodnog suda. On se ipak želio predati jer više nije mogao živjeti zbog savjesti jer je tokom rata počinio zločine.

Izjava svjedoka, kao što je objavljeno u *Hrvatskom listu*:

Oko 03:00 sati Miroslav Bralo je stigao na ulaz PO1. Iako je znao da se ne nalazi na popisu optuženih ratnih zločinaca, želio se predati jer je tokom rata 1992. ubio velik broj Muslimana...

Svjedočenje sa zatvorene sjednice:

Također je izjavio da se radi njegove sigurnosti u blizini stražarskog mjesta nalazi petnaest njegovih naoružanih ljudi, sakriveni su iza zgrade, pored stražarskog mjesta. Rekao je da sutradan ujutro možemo doći i potražiti ga u njegovom stanu te da će on dragovoljno poći s ljudima koji dođu po njega.... Rekao mi je da se njegovo hapšenje treba izvesti tako da se on ne osjeti ugroženim, jer bude li se osjetio ugroženim u svojoj kući ima dovoljno oružja i gotovo [*sic*] da sa sobom može povući još nekoliko ljudi.

Izjava svjedoka, kao što je objavljeno u *Hrvatskom listu*:

Bralo je nosio pištolj i rekao je da se iza /nečitko/ bazena, kraj PO1, nalazi oko 15 naoružanih ljudi. On je dao svoju adresu i rekao da bi SFOR mogao doći po njega ujutro (u utorak, 22. srpnja). Ovo je trebalo da se desi u miru i tišini, i u tom slučaju on bi se predao.

Svjedočenje sa zatvorene sjednice:

(Odgovarajući na pitanje o broju dokumenata koje mu je dao Bralo) Dao mi je devet dokumenata.

Izjava svjedoka, kao što je objavljeno u *Hrvatskom listu*:

Miroslav Bralo mi je u noći 22. srpnja 1997. godine predao devet originalnih dokumenata.

---

³² Dokazni predmet Tužiteljstva 1, prihvaćen pismenom odlukom od 13. siječnja 2006.

35. Dakle, objavivši velike dijelove izjave svjedoka, optuženi Marijačić, glavni urednik *Hrvatskog lista*, ustvari je objavio informacije koje je sadržavalo svjedočenje koje je svjedok dao na zatvorenoj sjednici Međunarodnog suda. Kao što je već rečeno, Raspravno i Žalbeno vijeće su mišljenja da je sadržaj izjave svjedoka stoga zaštićen Nalogom o zatvorenoj sjednici.³³

36. Dokaz da je Marijačić znao da objavljuje zaštićene informacije nalazi se u samom izdanju *Hrvatskog lista* od 18. studenog. U intervjuu s optuženim Rebićem, koji je objavljen u *Hrvatskom listu* uz članak optuženog Marijačića i dijelove izjave svjedoka, otkriva se da su *Hrvatski list*, pa stoga i Marijačić kao njegov glavni urednik, znali da će objavljivanje tih informacija predstavljati kršenje naloga Međunarodnog suda. U novinama su objavljeni sljedeće pitanje novinara *Hrvatskog lista* i Rebićev odgovor na to pitanje:

Gospodine Rebiću, našem uredništvu ste dali dva dokumenta: jedan Tužiteljstva MKS-a, zapravo izjavu svjedoka Johannes Van Kuijka, a drugi – zapisnik sa saslušanja iste osobe pred Raspravnim vijećem MKS-a u slučaju Blaškić. Jesu li ti dokumenti zaštićeni i šta oni zapravo predstavljaju?

[...]

Radi se o zaštićenim dokumentima i svjestan sam mogućih posljedica njihova iznošenja u javnost.

[...]

Ako Tužiteljstvo želi pokrenuti protiv mene postupak, ja sam na raspolaganju pod cijenu kažnjavanja [...]

37. Marijačiću je dakle bio jasno stavljeno do znanja da su u vezi s tim materijalima izdati nalozi kojima se ne dopušta njihovo objelodanjivanje. Osim toga, transkript svjedočenja koje je svjedok dao na zatvorenoj sjednici bio je jasno obilježen kao takav. Usprkos tome on je objavio dijelove izjave svjedoka i opisao je taj materijal kao "tajni". Dakle, on ga je namjerno objavio usprkos nalogu na koji mu je skrenuta pozornost.

38. Dana 27. travnja 2005., nakon što je protiv Marijačića izdana prvobitna optužnica, hrvatska novinska agencija HINA je objavila njegovu izjavu da će u sljedećem izdanju *Hrvatskog lista* objaviti svoju ispriku zbog kršenja odredaba Međunarodnog suda.³⁴ Međutim, u izdanju *Hrvatskog lista* od 5. svibnja 2005. nije objavljena nikakva isprika. Umjesto toga, Marijačić je napisao otvoreno pismo čitateljima o reakciji protiv optužnice MKSJ-a protiv dvojice novinara u vezi s nepoštivanjem Suda.³⁵ U pismu je napisao sljedeće:

³³ Optužba nije tvrdila da su izjave svjedoka objelodanjene obrani prije ili tokom suđenja inherentno povjerljive, mada se u velikom broju nacionalnih pravnih sistema objelodanjivanje sadržaja takvih izjava svjedoka u javnosti smatra kaznenim djelom, osim u slučaju da je i tek nakon što je njihov sadržaj objelodanjen na javnoj raspravi.

³⁴ Dokazni predmet Tužiteljstva 16, prihvaćen 18. siječnja 2006. Vidi također Dokazni predmet Tužiteljstva 17, pismo pomoćnika generalnog direktora HINE, koje je prihvaćeno 18. siječnja 2006.

³⁵ Dokazni predmet Tužiteljstva 2, prihvaćen Odlukom od 13. siječnja 2006.

Haški sud je, kao što ste već informirani, optužio mene kao glavnog urednika i našeg novinara Markicu Rebića, člana redakcije, za nepoštivanje Suda zbog objavljivanja tajnog svjedočenja nizozemskog časnika kojim smo dokazali da glavna haška tužiteljica Carla Del Ponte neutemeljeno proziva Hrvatsku za neizručenje bosanskohercegovačkog Hrvata, Miroslava Brale Cicka.
[...]

Gospodin Rebić je u *Hrvatskom listu* u studenome prošle godine, dostavljajući nam dokument na uvid, rekao kako zna da je riječ o zaštićenom svjedoku i svjedočenju, no ni tada ni danas nismo bili sigurni odnosi li se odredba o čuvanju tajne samo na stranke u postupku, dakle, optužene, tužitelje, svjedoke, odvjetnike, suce i druge, ili baš na sve ljude svijeta. Nakon poduljeg razmišljanja o štetama i koristima od njegove objave, odlučili smo se za ovo drugo[.]

Ova izjava je još jedan jasan pokazatelj da je riječ o namjernom i smišljenom činu kojim je prekršen nalog Međunarodnog suda za koji se znalo da postoji. Iako nije objavio izvatke iz transkripta svjedočenja svjedoka koje mu je dao optuženi Rebić, Marijačiću je moralo biti odmah jasno da je sadržaj izjave svjedoka, koji jest objavio, u biti istovjetan sadržaju svjedočenja sa zatvorene sjednice.

39. Marijačićeva obrana je također istaknula da javnost ima pravo na pristup informacijama vezanim za postupke koji se vode pred Međunarodnim sudom, na čemu temelji svoj argument da novinari poput Marijačića imaju određena prava da izvještavaju o postupcima koji se vode pred Međunarodnim sudom i za to vezanim pitanjima. Ovim argumentom se implicira da se naložima o zatvorenoj sjednici i drugim zaštitnim mjerama novinarima ne može općenito zabraniti da objavljuju informacije o postupcima koji se vode pred Međunarodnim sudom, ili konkretnije, kao u slučaju ovog svjedoka, da nalozi koji su izdani ne bi mogli imati taj učinak. Još jednom, Raspravno vijeće samo napominje da su prema Statutu vijeća ovlaštena da novinarima i javnosti uskrate pristup postupcima koji se vode pred Međunarodnim sudom, te da, ako to smatraju primjerenim, zabrane novinarima da objavljuju zaštićeni materijal. Tako pojedinci, među njima i novinari, ne mogu protivno takvom nalogu odlučiti da objave informaciju na temelju osobne procjene o interesu javnosti za tu informaciju.

40. Raspravno vijeće je stoga uvjeren da je Marijačić objavio informacije o postupku u predmetu *Blaškić* i da je to uradio smišljeno, znajući da se radi o informacijama koje su zaštićene naložima koje je izdao Međunarodni sud.

2. Optuženi Rebić

41. Izvještaj novinske agencije HINA od 27. travnja 2005. od posebnog je značaja za optuženog Rebića. U njemu se navodi da je Rebić, prilikom objavljivanja članka u izdanju *Hrvatskog lista* od 18. studenog 2004., napisao da je "bio svjestan što radi, ali je bio siguran da radi uslugu i Hrvatskoj i sebi jer time pokazuje da nije istina da su hrvatska država i on učestvovali u skrivanju Brale". Ta

izjava je pripisana Rebiću, a njegov branitelj je izjavio da je riječ o "slobodnoj novinarskoj interpretaciji" onoga što je Rebić rekao autoru članka.³⁶ Iz izjave se jasno vidi da je on smišljeno prekršio Nalog o svjedočenju na zatvorenoj sjednici. Ta izjava se podudara i sa navodima iz intervjua koji je Marijačić objavio u izdanju od 18. studenog 2004., u kojem je, kako se navodi, Rebić izjavio sljedeće:

"Radi se o zaštićenim dokumentima i svjestan sam mogućih posljedica njihovog objelodanivanja... Objavljivanjem ovih dokumenata želim pomoći sebi, time da ukažem kako nije istinita zabluda Tužiteljstva da sam sudjelovao u skrivanju Cicka Brale, i Republici Hrvatskoj koja se optužuje i neutemeljeno smatra odgovornom u predmetu *Bralo*."

Nakon toga je Rebić postao član redakcije *Hrvatskog lista* i bio je na tom položaju kada je 5. svibnja 2005. objavljeno otvoreno pismo. Rebić ne poriče primjedbe citirane gore u tekstu koje je dao dok je bio član redakcije novina.

42. Na temelju tog dokaza, Raspravno vijeće zaključuje da je Rebić nedvojbeno *Hrvatskom listu* objelodanio primjerak izjave svjedoka i njegovog svjedočenja na zatvorenoj sjednici, i tako otkrio i identitet svjedoka. Ostaje pitanje da li je to uradio uz potrebnu svijest o tome da svojim postupcima krši nalog, odnosno naloge vijeća.

43. Kao što je gore napomenuto, transkript je bio jasno obilježen kao transkript sa zatvorene sjednice i njegov sadržaj se u znatnoj mjeri podudara sa sadržajem izjave koju je svjedok dao u kolovozu 1997. U svom intervjuu *Hrvatskom listu*, objavljenom u izdanju od 18. studenog 2004., Rebić opisuje ta dva dokumenta kao "zaštićena" i navodi da je svjestan da će možda snositi "posljedice" zbog njihovog otkrivanja. Objašnjenja koja je kasnije dao HINI i koja su objavljena 27. travnja 2005. ponovo pokazuju da je to uradio smišljeno, znajući da predajom izjave i transkripta *Hrvatskom listu* otkriva informacije koje su na neki način zaštićene. Stoga se nameće zaključak da je morao biti obaviješten o postojanju zaštitnih mjera.³⁷

---

³⁶ *Marijačić i Rebić*, Transkript, T. 158 (18. siječanj 2006.).

³⁷ Optužba je pokušala da dokaže da je Rebić znao koja je opća svrha naloga o zatvorenoj sjednici predočivši dokumente o svjedočenju druge dvojice zaštićenih svjedoka koji su svjedočili u predmetu *Blaškić*. Optužba je tvrdila da je očigledno, budući da ti dokumenti potječu iz Rebićevog ureda, da je on znao kakve zaštitne mjere je Međunarodni sud odobrio svjedocima te da takve zaštitne mjere obuhvaćaju zaštitu identiteta svjedoka i sadržaja njegovog svjedočenja. *Vidi Marijačić i Rebić*, Transkript, T. 200-201 (18. siječanj 2006.). Međutim, ovom Raspravnom vijeću nije prodastrijet niti jedan dokaz o okolnostima pod kojima su u vezi s konkretno tim svjedocima, kojima se ovaj predmet ne bavi, izdati nalozi o zatvorenoj sjednici. Stoga je teško sagledati kako ti dokumenti na bilo koji način utječu bilo na Rebićevo znanje ili na njegove namjere u njegovim postupcima vezanim za svjedoka kojim se ovaj predmet bavi. Optužba je također predočila dokaze u vezi s diskusijom koja se 1997. vodila u Uredu predsjednika Republike Hrvatske, kada je Rebić raspravljao o objelodanivanju dokaza jednog od tih drugih zaštićenih svjedoka. Dovoljno je napomenuti da su ti razgovori vremenski, sadržajno i glede njihovog značaja toliko nevezani za dokaze ovog svjedoka da ni na koji način ne utječu na pitanja koja se u vezi s Rebićem moraju riješiti u okviru ovog predmeta.

44. Rebićeva obrana je navela još jedan argument kako zaštita odobrena svjedoku, časniku nizozemske vojske, nije mogla biti ista kao zaštita koja se odobrava nekoj ugroženoj žrtvi, te da se svjedoku nije dogodilo ništa loše zbog otkrivanja njegovog identiteta i svjedočenja. Međutim, Raspravno vijeće ne prihvaća to kao argument. Kada se bilo kojem svjedoku odobre zaštitne mjere, njihovo značenje ne može ovisiti o tome kako treća strana procjenjuje stupanj ugroženosti tog određenog svjedoka. Slično tome, je li se svjedoku eventualno dogodilo nešto loše zbog otkrivanja podataka o njegovom identitetu i njegovog svjedočenja, nije relevantno za pitanje treba li se strana koja je otkrila te informacije smatrati odgovornom za nepoštivanje, mada to može biti od određenog značaja za pitanje kažnjavanja.

45. Vijeće stoga zaključuje da je Rebić *Hrvatskom listu* objelodanio identitet svjedoka, njegovu izjavu i svjedočenje sa zatvorene sjednice, te da je to uradio znajući da je takvo objelodanjivanje zabranjeno.

III. KAZNA

46. Pravilo 77(G) Pravilnika predviđa da maksimalna kazna koja se može izreći osobi proglašenoj krivom za nepoštivanje Suda bude kazna zatvora od najviše sedam godina ili novčana kazna od najviše EUR 100.000, ili oboje. Najvažniji faktori koji se uzimaju u obzir za odmjeravanje odgovarajuće kazne u ovom predmetu su težina nepoštivanja i potreba da se drugi odvratu od toga da takvo ili slično ponašanje ponove.

47. Glede pitanja težine, optuženi tvrde da nije došlo do stvarnog ometanja provođenja pravde jer kada je došlo do objavljivanja u studenom 2004. više nije bilo razloga za zaštitu dokaza niti svjedoka. Kada je zastupniku optužbe tokom suđenja postavljeno pitanje je li toga datuma bilo nekog smisla da se nastavi primjena zaštitnih mjera, on nije mogao konkretno navesti takvu svrhu.³⁸

48. Raspravno vijeće je mišljenja da drsko kršenje naloga koji je Raspravno vijeće izdalo u predmetu *Blaškić* su Marijačić i Rebić prekršili Nalog o zatvorenoj sjednici očito predstavlja svjesno i smišljeno ometanje provođenja pravdena suđenju u slučaju *Blaškić*. Navodi iz dva izdanja *Hrvatskog lista* i izvještaja novinske agencije HINA o kojima je bilo riječi upućuju na to da je motiv zbog kojeg su optuženi to uradili možda uistinu bio da isprave po njihovom mišljenju krivi prikaz glavne tužiteljice Međunarodnog suda da Hrvatska ne surađuje s Međunarodnim sudom.

---

³⁸ *Marijačić i Rebić*, Transkript, T. 247–249 (19. siječanj 2006.).

Iako je Vijeće spremno da za postojeće svrhe svoje daljnje zaključke temelji na toj premisi, namjeran i proračunat način na koji su obojica optuženih prkosili Nalogu je ozbiljna stvar koja umanjuje autoritet Raspravnog vijeća u predmetu *Blaškić*.

49. Osim toga, optužba ukazuje na koji način bi to vjerojatno štetno utjecalo na napore Tužiteljstva da uvjeri svjedoke iz Hrvatske koji su voljni da svjedoče, ali u sigurnim okolnostima koje im omogućavaju zaštitne mjere, da dođu u Den Haag i svjedoče. Optužba također tvrdi da postoji značajan rizik da će svjedoci koji su već surađivali u vezi s predmetima iz Hrvatske, a koji trebaju dati svoje iskaze i očekuju da će se na njih primijeniti zaštitne mjere, sada možda odbiti da dođu. Optužba tvrdi da u oba slučaja svjedoci gube povjerenje u sposobnost Međunarodnog suda da jamči djelotvornu primjenu zaštitnih mjera.

50. Svi namjerni postupci kojima se stvara istinski rizik da se dovede u pitanje povjerenje u sposobnost Međunarodnog suda da pruži djelotvorne zaštitne mjere predstavljaju ozbiljno ometanje provođenja pravde. Povjerenje javnosti u učinkovitost takvih naloga apsolutno je od vitalnog značaja za uspjeh rada Međunarodnog suda. Raspravno vijeće prihvaća da je, u konkretnim okolnostima ovoga predmeta, kršenjem Naloga o zatvorenoj sjednici stvoren takav rizik.

51. Nadalje, treba također uzeti u obzir da je potrebno obeshrabriti takvo ponašanje. Pred Međunarodnim sudom je još uvijek velik posao. To je pitanje od velikog javnog interesa u bivšoj Jugoslaviji. Od presudnog je značaja da se rad Suda ne ometa neodgovornim ponašanjem novinara. Iskustva iz predmeta *Blaškić* jasno pokazuju da se na njega negativno odrazilo izvještavanje kojim su prekršeni nalozi izdani u tom predmetu. Dužnost Raspravnog vijeća je da učini što može kako bi zajamčilo da se takvo ponašanje ne ponovi, bilo od strane optuženih ili od strane neke druge osobe.

52. Raspravno vijeće stoga izriče kaznu kojom se uzima u obzir težina kršenja i potreba za odvraćanjem. Svakom optuženom se izriče novčana kazna od 15.000 eura, koju moraju platiti tajniku Međunarodnog suda u roku od mjesec dana od donošenja ove Presude.

IV. DISPOZITIV

53. Zbog gorenavedenih razloga, Raspravno vijeće,

U SKLADU SA Statutom i Pravilnikom,

Proglašava optuženog Ivicu Marijačića i optuženog Markicu Rebića **KRIVIM** za nepoštivanje Međunarodnog suda, što je kažnjivo po pravilu 77(A)(ii) Pravilnika;

IZRIČE novčanu kaznu od petnaest tisuća eura optuženom Ivici Marijačiću i novčanu kaznu od petnaest tisuća eura optuženom Markici Rebiću;

NALAŽE obojici optuženih da puni iznos kazne plate tajniku Međunarodnog suda u roku od trideset dana od dana donošenja ove Presude.

Sastavljeno na engleskom i francuskom, pri čemu je mjerodavan engleski tekst.

/potpis na originalu/
O-Gon Kwon, predsjedavajući

/potpis na originalu/
Patrick Robinson

/potpis na originalu/
Iain Bonomy

Dana 10. ožujka 2006.
U Den Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]